Intressanta fjärilar noterade inom Trosa/Mörköområdet 2018

Numrering och namn enligt: Catalogus Lepidopterum Sueciae: version 2. - I Svensson, H Elmquist, B Gustavsson, H Hellberg, L Imby och G Palmqvist. Naturhistoriska Riksmuseet 1994.

Rapportörer: Kenneth Andersson (AKHS), Göran Hagerum (HGNS), Göran Liljeberg (LGÖS), Jesper Lind (LJRS), Mark Toneby (TOBS) och Jukka Väyrynen (VÄYS).

Sammanfattning

Den första fjärilen för året var 1 ex av *Archiearis parthenias* (Brun flickfjäril) som 31/3 noterades vid Egilsvik på Mörkö. Det första fyndet av nattfjärilar i fällan i Trosa noterades 14/4 1 ex av *Orthosia populeti* (Aspsälgfly). De sista fjärilsfynden för säsongen innan denna rapport blev klar var 2 ex av *Poecilocampa populi* (Poppelspinnare) och 1 ex av *Agriopis aurantiaria* (Guldgul frostmätare) i ljusfällan 31/10 Trosa (LJRS).

Antalet permanenta ljusfällor har varit få, endast en har varit igång under hela säsongen. Enstaka betesfällor har använts under perioder. Den entomologiska undersöknings-aktiviteten inom Trosa, Mörköområdet har varit lägre än 2016 och 2017 (LJRS).

Våren var lite sen men sedan bjöd 2018 på ett fantastiskt varmt och soligt väder under långa perioder med temperaturer över 30C och många tropiska nätter. Men värmen och solen gjorde att det blev mycket torrt och att flygningen av många arter blev sämre men andra blev bättre än vanligt. Vissa migranter blev också vanligare 2018. Det varma vädret gjorde också att antalet andra generationsfynd under slutet augusti till oktober blev många fler än vanligt (LJRS).

Under säsongen har en ny storfjärilsart noterats för området *Apatura iris* (Sälgskimmerfjäril). Denna fantastiska dagfjäril visade sig från sin bästa sida med fynd av totalt 11 exemplar. Det är troligt att den är bofast inom området och snart kommer att kunna ses på fler platser inom området. Det fanns fynd av *Apatura iris* rapporterade i Artportalen redan under 2017. Dessa fynd är mycket troliga observationer av arten men vi kan inte belägga till 100% att det stämmer så därför räknar vi konservativt att 2018 är första året för fynd inom området (LJRS).

Ett nytt småfjärilsfynd har gjorts 2018 mottet *Evergestis limbata* (Löktravmott) i Trosa (LJRS).

Apatura iris. Foto Kenneth Andersson

Ännu ett år med svag fjärilsaktivitet i trakten av Dal, Hölö. Som en trevlig kompensation dök både *Apatura iris* (Sälgskimmerfjäril) och *Drepana binaria* (Eksikelvinge) upp på tomten. Sälgskimmerfjärilarna flög alla till samma yta med grus som även aspfjärilarna brukar göra. Trots ihärdigt och utvidgat sökande efter *Nymphalis xanthomelas* (Videfuks) i anslutning till min lokal från tidigare år återfanns inget exemplar. C:a 1 vecka före midsommar flög några *Limenitis populi* (Aspfjäril). Arten är väl etablerad inom området, men aktiviteten varierar mellan åren. 3 ex av *Maniola jurtina* (slåttergräsfjäril) besökte tomten. Den annars mycket vanliga luktgräs-fjärilen hade påtagligt svag aktivitet. *Pieris brassicae* (Kålfjäril) och *Pieris rapae* (Rovfjäril) hade ovanligt stark förekomst i juli och augusti medan *Pieris napi* (Rapsfjäril) snarare förekom i mindre omfattning (TOBS).

En ny lokal för *Hyphoria aulica* (Gulfläckig igelkottspinnare) noterades då (VÄYS) vid Långmarens gård den 2/6 hittade en hona. Vilket betyder att nu är 9 olika lokaler kända inom området. Många återfynd av *Drepana binaria* (Eksikelvinge) visar att den nu är bofast inom området (LJRS).

Många troliga 2:a generations fynd gjordes under året bl.a. följande arter noterades med en mycket sen flygtid*: Ochropacha duplaris* (Björkblekmaskspinnare), *Idaea seriata* (Rislövmätare), *Eupithecia linareata* (Linariamalmätare), *Apeira syringaria* (Syrenmätare), *Ourapteryx sambucaria* (Svansmätare), *Peribatodes secundaria* (Gran-

lavmätare), *Boarmia roboraria* (Eklavmätare*), Campaea margaritata* (Blekgrön halvmätare), *Callitera abietis* (Granharfotspinnare), *Callitera pudibunda* (Bokspinnare), *Diacrisia sannio* (Rödfransad björnspinnare), *Hypena crassalis* (Källfly) samt *Pathea coenobita* (Munkfly).

Perioder av migration har inträffat under året med bl.a. följande migrationsfynd. *Vanessa atalanta* (Amiral), *Cynthia cardui* (Tistelfjäril), *Agrius convolvuli* (Åkervinde svärmare), *Magroglosum stellatarum* (Stor dagsvärmare), *Macdunnoughia confusa* (Droppteckнat metallfly)*, Autographa gamma* (Gammafly), *Xestia c-nigrum* (C-tecknat jordfly).

En ny småfjärilsart och en ny storfjärilsart för Trosa/Mörkö-området noterades 2018:

Småfjärilar: En ny art ett mott.
Evergestis limbata (Löktravmott)
Storfjärilar: En ny art, en dagfjäril.
Apatura iris (Sälgskimmerfjäril)

Nedan följer en mer komplett lista över årets intressanta fynd (fet text för troliga migranter).

1512 - Oncocera semirubella: 1 ex 18/7, 1 ex 20/7 samt 1 ex 21/7 Trosa (LJRS).
1578 - Aglossa pinguinalis: 1 ex 17/7 Trosa (LJRS).
1646 - Evergestis limbata: 1 ex 22/7 Trosa (LJRS). Ny för området.
1658 - Pyrausta aurata: 1 ex 2/6, 1 ex 17/7 samt 1 ex 18/7 Trosa. Tyder på att arten är bofast i området. (LJRS).
1678 - Ostrinia nubilialis: Flera ex under juli Trosa (LJRS).
1707 - Adscita statices: 2 ex 20/7 Viksnäs (LJRS).
1710 - Zygaena viciae: 1 ex 4/7, 6/7 och 18/7 Dal, Hölö (TOBS). 1 ex 20/7 Grönsö samt 1 ex Viksnäs (LJRS).
1711 - Zygaena filipendulae: 1 ex 20/7 Grönsö (LJRS).
1712 - Zygaena lonicerae: 1 ex 20/7 Grönsö (LJRS).
1724 - Hesperia comma: 3 ex 20/7 Grönsö (LJRS).
1726 - Parnassius apollo: 1 ex 28/6 Grönsö (HGNS).
1744 - Apatura iris: 5 ex 2/7-10/7 Dal, Hölö (TOBS). 3 ex 7-17/7, 2 ex 18/7 samt 1 ex 20-23/7 Uttervik. **Nytt fynd för området**. Efter att ha letat efter arten under flera år kan man nu med stor glädje konstatera att denna fantastiska fjäril finns även inom Trosa Mörköområdet (LJRS).
1745 - Limenitis populi: 2 ex 20/6 Dal, Hölö (TOBS).
1748 - Nymphalis xanthomelas: Efter 2012 års invasion kan man konstatera att arten nu verkar vara borta från Trosa/Mörköområdet - Inga säkra fynd 2017 och nu inte heller under 2018 (LJRS), (TOBS).
1752 - Vanessa atalanta: Har haft ett bra flygår 2018 med bl.a. följande fynd. 10 ex Uttervik 7-17/7, sedan flera ex under juli och början av augusti samt 1 ex 3/9 i Trosa (LJRS). Enstaka ex från augusti t.ex. 19/8 på buddleia, Dal, Hölö (TOBS).
1753 - Cynthia cardui: Från augusti enstaka ex på buddleia, Dal, Hölö (TOBS).
1760 - Fabriciana adippe: 1 ex 18/7 Dal, Hölö (TOBS). 3-4 ex 20/7 Grönsö. Arten har blivit sällsyntare under senare år (LJRS).
1792 - Maniola jurtina: 3 ex 13/7 -18/7 Dal, Hölö (TOBS).10 ex 20/7 Grönsö och 2 ex 20/7 Viksnäs (LJRS).
1804 - Thecla betulae: 1 ex 30/7 Dal, Hölö (TOBS). 1 ex 2/8 Trosa (LJRS).
1805 - Quercusia quercus: 2 ex 19/7 samt 1 ex 25/7 på tomten i Trosa (LJRS).
1819 - Glacopsyche alexis: 3 ex gemensam övernattning 25/5 Spåtorp Vagnhärad (LJRS).
1812 - Lycaena virgaureae: 1 ex 20/7 Viksnäs, 1 ex 20/7 Örboholm. Jag har inte sett arten på några år inom Trosa/Mörkö området så det är kul att konstatera att den finns kvar (LJRS).
1837 - Drepana binaria: Har haft ett mycket bra år som visar att den är bofast inom området. Många exemplar 2018. 1 ex 25/7, 1 ex 29/7, 1 ex 2/8, 1 ex 3/8, 1 ex 12-26/8, 1 ex 28-30/8, 3 ex 6/9, 1 ex 7/9, 1 ex 9/9, 1 ex 14-16/9 samt 1 ex 18-20/9 Trosa (LJRS). 7 ex 10/9 - 21/9 Dal, Hölö (TOBS).
1845 - Tethea ocularis: 1 ex 29/6-7/7 Trosa golfbana samt 1 ex 7-17/ Uttervik (LJRS).
1848 - Ochropacha duplaris: 1 sent ex 1/9 Trosa. Troligen 2:a generation (LJRS).
1869 - Cyclophora quercimontaria: 1 ex 12-26/8 Trosa (LJRS).
1858 - Hemithea aestivaria: 1ex 25/6 Trosa. Få fynd i år (LJRS).

Drepania binaria (eksikelvinge) en hona noterad i Trosa. Foto Jesper Lind

1892 - Idaea seriata: 1 ex 30/6, 1 ex 17/9 samt 1 ex 18/9 Trosa. De två sista exen bör vara 2:s generations fynd (LJRS).
1898 - Idaea straminata: 1 sent ex 18-20/9 Trosa. Troligen 2:a genartion (LJRS).
1899 - Idaea deversaria: 1 ex 1/7, 1 ex 2/7, 2 ex 16/7 samt 2 ex 18/7 Trosa (LJRS).
1900 - Rhodostrophia vibicaria: 1 ex 16/6 samt 1 ex 2/7 Trosa (LJRS).
1926 - Epirrhoe rivata: 2 ex 12-26/8 Trosa (LJRS).
1963 - Thera juniperata: I år många fynd: 1 ex 8/10, 1 ex 9-11/10, 1 ex 12-15, 1 ex 20-21/10 samt 1 ex 24/10 Trosa (LJRS).
2000 - Perizoma hydrata: 1 ex 16/6 Trosa (LJRS).
2017 - Eupithecia linareata: 1 sent ex 4-5/9 Trosa. Trolig 2:a generation (LJRS).
2018 - Eupithecia irriguata: Inga nya fynd under 2018. Däremot kläcktes 2 ex imago i maj från de ägg som den honan lade som hittades 20/5 2017 i Trosa (LJRS).
2049 - Eupithecia pimpinellata: 1 ex 22/7 Trosa. Ovanlig på min tomt (LJRS).
2054 - Eupithecia virgaureata: 1 ex 25/5 Spåtorp Vagnhärad. Relativt ovanligt med imago fynd inom området, arten är lättare att hitta som larv (LJRS).
2123 - Apeira syringaria: 1 sent och litet ex 7/9 Trosa (LJRS). 1 ex 10/9 Dal, Hölö (TOBS) Båda fynden troligen 2:a generation (LJRS).

Cerura vinula (större gaffelsvans) hona. Foto Jesper Lind

2127 - Ourapteryx sambucaria: 1 ex 5/10, 1 ex 6/10, 1 ex 7/10, 1 ex 8/10 samt 1 ex 12-15/10 Trosa. Samtliga fynd är troliga 2:a generationsfynd (LJRS).
2132- Lycia hirtaria: En referensart på min tomt som varit med i alla år på listan. Har i år haft en sämre flygning: 2 ex 17-19/4 samt 1 ex 20/4Trosa (LJRS).
2143 - Peribatodes secundaria: 1 sent ex 16-18/10 Trosa. Troligen 2:a generation (LJRS).
2149 - Boarmia roboraria: 1 sent ex 10/9 Trosa. Troligen 2:a generation (LJRS).
2150 - Boarmia punctinalis: 1 ex 21-24/6 Trosa (LJRS).
2166 - Campaea margaritata: 1 sent ex 14-16/9 Trosa. Troligen 2:a generation (LJRS).
2211 - Cerura vinula: 1 ex 9-12/5 en hona togs in för äggläggning. Honan lade den 13/5 svarta/bruna ägg och släpptes därefter. Äggen kläcktes 28/5 dvs. 15 dagar från äggläggningen. De flesta larverna släpptes ut på lämplig biotop men ett fåtal larver sparades. Larverna föddes upp på asp. Den 10/7 var de redo för förpuppning när larvernas färg ändrades, detta efter relativ lång tid som larv 43 dagar. De försågs med barkbitar att spinna sin kokong på (LJRS).
2214 - Cerura bifida: 1 ex 11/6 en hona samt 1 ex 17/6 en till hona. Den första honan togs in för äggläggning. Honan lade svarta/bruna ägg inom 3 dagar 14/6 innan hon släpptes ut. Äggen föddes upp tills larverna kläcktes då huvuddelen av larverna släpptes ut på lämplig lokal. De få larverna som sparades föddes upp på asp och var redo förförpuppning 10/7. Dvs C.bifida verkar ha en mycket snabbare larvperiod än C.vinula, vilket kanske inte är konstigt när man ser storleks skillanderna på larverna att det tar längre tid för en H.vinula larv att växa sig stor (LJRS).
2189 - Endromis versicolor: 1 ex 1/5 samt 1 ex 5/5 Trosa (LJRS).
2192 - Saturnia pavonia: Den 13/5 gjordes lockningsförsök med kläckta honor på min tomt i Trosa flera hanar kom mellan kl.16.00-17.45 (LJRS).
2250 - Lymantria monacha: 1 ex 24/7 Trosa (LJRS).
2243 - Calliteara abietis: 1 sent ex och överraskande fynd var den hona som 31/8 hade flugit ned i min ljusfälla i Trosa. Honan togs in för äggläggning. Den 2/9 hade honan lagt ca. 20 ägg. De första äggen kläcktes 13/9. Larverna matades med gran och hade i 4 stadiet satt sig på undersidan av granskott för att övervintra. Det är mycket sällan man ser denna spinnarhona lockas till ljus om natten. Hanarna däremot lockas mycket bättre till ljus (LJRS).
Dessutom 1 ex en hane 20/9 Dal, Hölö (TOBS).
Det är troligt att dessa fynd är 2:a generations individer. Flera fynd av C.abietis rapporterades på Artportalen under denna tid från olika platser i Sverige (LJRS).

Ägg och larv av *C.abietis* (granharfotspinnare). Foto Jesper Lind

2244- Callitera pudibunda: 1 ex vardera 11/10, 12/10 och 17/10 Dal, Hölö, Troligen 2:a generation (TOBS).
2194 - Agrius convolvuli: 2 ex besökte tobaksblommor 27/8, 2-3 ex besökt både tobaksblommor och blommande kaprifol 9/9. En udda men intressant observation var att en av dessa individer från den 9/9 kom flera gånger ända fram till och var på min mobiltelefon som jag hade i handen för att jag skulle försöka ta kort på den. Tyvärr hann jag inte knäppa korten när den var framme. Troligen var det mobiltelefonens blåaktiga ljus som lockade fram den. Jag var ute fler kvällar och tittade på blommorna utan att se något mer exemplar men jag missade också bra kvällar för att jag inte var på plats så troligen kunde fler exemplar besökt blommorna i min trädgård under denna period. Hur som helst det var en bra flygning i år av denna migrant i Trosa (LJRS).

Agrius convolvuli (åkervindesvärmare) hane vilande på trädstam. Foto Jesper Lind

2203 - Macroglossum stellatarum: I år många fynd inom området. 9 ex 6/8 – 3/9 på buddleia och flox Dal, Hölö (TOBS), 2 ex 2/9 besökte kaprifol de var till och med på samma kaprifolblomma samtidigt Trosa (LJRS).
2206 - Hyles galii: 1 tidigt ex 25/5 Spåtorp Vagnhärad och 1 ex 7/9 Trosa. (LJRS), 1 ex 6/8 på flox Dal, Hölö (TOBS).
2269 - Lithosia quadra: Inga fynd i år (LJRS),(TOBS).
2273 - Hyphoria aulica:
Under 2018 har min aktivitet för att leta efter nya lokaler för H.aulica varit lägre än de tre senaste åren (LJRS). Trots det har en ny lokal för H.aulica hittats av Jukka Väyrynen. Han hittade en äggläggande (på älggräs) imago hona av H.aulica den 2 juni vid Långmarens gård. Det är ca 1 km från en lokal där H.aulica hittades 2017. Honan som Jukka hittade lade 155st ägg. Larverna föddes upp i olika grupper såväl inomhus (svalare miljö) som utomhus. En del larver sattes i jordkällare för att minska tillväxten. Larverna föredrog groblad men åt även till viss del på maskros. Vissa individer spann in sig i en kokong redan i slutet på juli och kläcktes fr.o.m 18 augusti. Djuren har fortsatt att kläckas ute tom 15 oktober! Endast ett drygt 20 tal larver har stannat upp i utvecklingen för övervintring. Detta innebär att arten under varma år kan ha en partiell 2:a generation. (VÄYS).
Detta bekräftar tidigare iakttagelser från 2015 då vissa larver gick till en partiell 2:a generation och kläcktes under sensommaren/hösten. Med Jukkas fynd innebär det att arten hittats på 9 olika lokaler inom området (LJRS).

Övriga fynd av aulica 2018:
1 en larv 31/3 Egilsvik samt 2 larver 7/10 på Erikslundslokalen. Dessutom eftersöktes larver vid Erikslundslokalen 15/4 och 4/5 utan att någon larv hittades. Larven som hittades 31/3 vid Egilsvik föddes upp på maskros och gräs och spann sin kokong 4/5 och blev en välutvecklad hona som kläcktes 3/6. Den kläcktes mycket tidigt på morgon redan kl. 06.00. Denna hona släpptes sedan ut i Egilsvik (LJRS).
2280 - Diacrisia sannio: 1 sent ex 4-5/9 Trosa. Troligen 2:a generation (LJRS).
2306 - Hypena crassalis: 1 sent ex 8/9 Trosa. Troligen 2:a generation (LJRS).
2308 - Hypena rostralis: 1 ex 13/5 samt 1 ex 22/7 Trosa (LJRS).
2315 - Catocala fraxini: 1 ex 26-29/7 Uttervik samt 1 sent ex 12-15/10 Trosa (LJRS). 2 ex 12/10, 1 ex 14/10, Dal, Hölö (TOBS).
2317 - Catocala nupta: 1 ex 24-25/7 samt 1 ex 26-29/7 Uttervik (LJRS).
2319 - Catocala promissa: Har haft ett mycket bra flyg år med totalt 104 exemplar noterade enligt följande: 2 ex 29/6-7/7 Trosa golfbana, 20 ex 7-17/7, 36 ex 17-18/7, 17 ex 20-23/7, 12 ex 24-25/7 samt 17 ex 26-29/7 Uttervik. Flera av dessa fynd gjordes dagtid när de spontan flög och skrämdes upp från ekstammar (LJRS).
2322 - Catocala sponsa: Totalt 20 ex enligt följande: 1 ex 7-17/7, 5 ex 17-18/7, 6 ex 24-25/7 samt 6 ex 26-29/7 Uttervik (LJRS).
2345 - Nycteola revayana: 1 ex 27/5 samt 1 ex 28/5 Trosa (LJRS).
2352 - Macdunnoughia confusa: 1 ex 20/7 Stene Vagnhärad. (LJRS).
2358 - Autographa gamma: Många fynd 2018 bl.a. följande: 2 ex 16/6, 4 ex 18-19/6, 1 ex 29/6, 1 ex 8/7, 1 ex 9/7, 1 ex 18/7, 3 ex 22/7, 1 ex 25/7, 1 ex 1/8, 4 ex 12-26/8, 2 ex 26-30/8, 1 ex 10/9, 3 ex 5/10, 2 ex 6/10 samt 1 ex 7/10 Trosa. Många av dessa fynd gjordes på pipört. (LJRS). 1 ex 14/7, 3 ex 28/7, 10 ex 29/7 och 1 ex 21/10, samt en rad ej noterade ex i mellanperioden. Generellt lägre aktivitet än vanligt. Dal, Hölö (TOBS).

Catocala nupta (vinkelbandat ordensfly) på bete.
Foto Jesper Lind

2366 - Syngrapha interrogationis: 1 ex 20/7 samt 1 ex 23/7 Trosa (LJRS).
2372 - Pathea coenobita: 1 ex 18/7 Trosa (LJRS). 1 ex vardera 20/9 och 21/9, Dal, Hölö (TOBS). De senare fynden är troligen 2:a generation.
2375 - Moma alpium: 1 ex 7-17/7 Uttervik (LJRS).
2402 - Trachea atriplex: 1 ex 7-17/7 Uttervik (LJRS).
2422 - Apamea lateritia: 1 ex 29/6 – 7/7 Trosa golfbana (LJRS).
2433 - Apamea scolopacina: 1 ex 17-18/7 Uttervik (LJRS).
2451 - Luperina testacea: 1 ex 12-26/8 Trosa (LJRS).
2487 - Chilodes maritimus: 1 ex 3-7/7 samt 1 ex 25/7 Trosa (LJRS).
2492 - Elaphria venustula: 1 ex 6-9/6 Trosa (LJRS).
2501 - Cucullia umbratica: Endast 1 ex 13-14/6 Trosa (LJRS).
2511 - Brachylomia viminalis: 1 ex 21/7 Trosa. Ovanlig på tomten (LJRS).
2521 - Lithomoia solidaginis: 1 ex 12-26/8 Trosa. Ovanlig på tomten (LJRS).
2522 - Litophane socia: 1 ex 13/4, Dal, Hölö (TOBS). 1 ex 2-4/5 samt 1 ex 14-16/5 Trosa (LJRS).
2545 - Conistra rubiginosa: 1 ex 16-18/10 samt 1 ex 20-21/10/ Trosa (LJRS).
2571 - Hada proxima: 1 ex 29/6-7/7 Trosa golfbana (LJRS).
2621 - Mythimnia straminea: 1 ex 29/6 samt 2 ex 26/7 Trosa (LJRS).
2643 - Agrotis ipsilon: 1 ex 17-18/7 Uttervik. Ovanlig inom området och ovanligt tidigt fynd (LJRS).
2659 - Noctua comes: Många fynd under juli och augusti vid flera lokaler Trosa golfbana, Uttervik samt Trosa (LJRS).
2670 - Protolampra sobrina: 1 ex 24-25/7 Uttervik. Ny lokal (LJRS).
2693 - Xestia c-nigrum: Få fynd 2018: 1 ex 29/6 – 7/7 Trosa golfbana, 2 ex 4-10/8 Trosa LJRS).
2697 - Xestia rhomboidea: 1 ex 4-10/8 samt 1 ex 12-26/8 Trosa (LJRS).

Jesper Lind